

Pomoc studentom we Włoszech

We Włoszech przebywa jeszcze około 40 studentów Polaków na wyższych uczelniach, przeważnie na ostatnim roku studiów. Wobec trudności a nawet niemożności uzyskania pracy, studenci ci znajdują się w bardzo trudnych warunkach materialnych, zwłaszcza że IRO przestało się już nimi zajmować.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Polskich Kombatantów pragnąc pomóc studentom we Włoszech do ukończenia nauki przekazał Zarządowi Oddziału SPK Włochy 2 miliony lir, z przeznaczeniem na pomoc dla najbardziej potrzebujących. Powołana Komisja Stypendialna jest już w trakcie rozdania pierwszej transzy środków.

Suma ta, niestety, nie zaspokoi wszystkich potrzeb. Przypominamy więc, że na całym społeczeństwie emigracyjnym ciąży obowiązek pomocy polskiej młodzie-

ży akademickiej. Przypominamy wszystkim naszym ogniom i członkom, iż SPK przeprowadza obecnie powszechną zbiórkę na studentów polskich na kontynencie. Pieniądze należy przesyłać w formie czeków lub Postal Orderów na: „Trustees of the Polish Students' Association Abroad“ na adres: T. Bienkowski, ZSPZ, 74, Cornwal Gardens, London, S. W. 7.

Studia słowiańskie w Kanadzie

W październiku obchodziło dwulecie swego istnienia Centrum Studiów Słowiańskich zorganizowane przy największym katolickim kanadyjskim uniwersytecie w Montrealu i stanowiące część składową jego Wydziału Humanistycznego. Rozwój instytutów prowadzonych przez prof. dr T. Domaradzkiego w Montrealu, Ottawie i Windsorze dowodzi, że spełniają one dobrze swoje zadanie; praca profesorów polskich i ich kolegów innych narodowości słowiańskich została uznana przez najwyższe czynniki naukowe i rządowe kanadyjskie za bardzo potrzebną. W ostatnim okresie wypowiedział się na ten temat premier rządu federalnego Kanady, Saint-Laurent w oświadczeniu w czasie audycji udzielonej prof. Domaradzkiemu oraz E. Witkowskiemu, prezesowi Fundacji im. Ignacego Paderewskiego. Przychylnie stanowisko precyzowane było niejednokrotnie przez kardynała McGuigana, arcybiskupa Toronto oraz przez arcybiskupa Montrealu Legera; łączy się to z poparciem udzielanym przez episkopat kanadyjski Centrum Studiów Słowiańskich w Montrealu oraz Instytutowi Europy Południowej i Wschodniej w Ottawie.

Centrum w Montrealu liczy obecnie około 130 studentów, 11 profesorów stałych, 5 lektorów i kilku asystentów. Instytut w Ottawie, wraz z sekcją studiów słowiańskich w Windsorze (oddział University of Western Ontario) ma około 80 studentów, 7 profesorów stałych, oraz 16 lektorów i asystentów. Ostatnio Instytut uruchomił specjalny, bardzo intensywny kurs języka rosyjskiego dla Kanadyjczyków; przeznaczony on jest dla tych, którzy w ciągu 6 miesięcy pragną opanować język w mowie i piśmie.

Na podstawie specjalnych układów z władzami kanadyjskimi, osoby uzyskujące dyplom w Instytutach Słowiańskich (stopnie naukowe kanadyjskie: B.A., M.A., Ph.D.) cieszą się specjalnymi względami przy obsadzeniu stanowisk tłumaczy, korespondentów, ekspertów, se-

Komitet Organizacyjny w Nowej Zelandii

Zarząd Główny SPK postanowił zatwierdzić wybrany na zebraniu b. wojskowych w Nowej Zelandii Komitet Organizacyjny w składzie: przewodniczący kol. F. Guzowski, członkowie: kol. kol. H. Bajko, A. Galler, W. Kozimor i C. Nowakowski.

Zadaniem Komitetu jest przygotowanie powołania do życia normalnych władz Oddziału poprzez zorganizowanie Kół i przeprowadzenie pierwszego zjazdu delegatów tych Kół.

Działające od dawna na terenie Nowej Zelandii Stowarzyszenie Polaków współpracuje ściśle z Komitetem Organizacyjnym.

KSIĄŻKA NASZYM PRZYJACIELEM

Oddział Irlandia propaguje sprawy polskie

Oddział SPK Irlandia, skupiający w swoich szeregach przede wszystkim studentów poświęca sporo uwagi w swoich pracach sprawie oddziaływania na miejscowe społeczeństwo. Niezależnie więc od osobistych kontaktów z profesorami i studentami oraz wymiany poglądów na sprawy polskie powstała już przed dwoma laty myśl zorganizowania choćby niewielkich biblioteczek w języku angielskim dla studentów irlandzkich. Pierwszą biblioteczkę oddano do użytku w Dublinie z inicjatywy ówczesnego Komitetu Organizacyjnego SPK.

Niedawno w ślady Dublina poszło Koło SPK w Cork, które otrzymane od Zarządu Głównego 3 komplety książek i broszur angielskich o sprawach polskich umieściło w trzech bibliotekach: Cork City Library, Cork County Library oraz University College Library.

Dzięki tym pożytecznym inicjatywom przyjaciele irlandzcy, wśród których za interesowanie polskimi sprawami jest dość żywe, oparte przede wszystkim na podłożu wspólnoty wiary katolickiej i zrozumienia potrzeby bezwzględnej walki z komunizmem, będą mieli możliwość pogłębienia swoich wiadomości o żywotnych sprawach polskich.

Nie bez znaczenia jest również i ten fakt, iż na uniwersytetach Irlandii kolegami naszych studentów-kombatantów są liczni Amerykanie irlandzkiego pochodzenia odwiedzający studia w „starym kraju“ i wracający po ukończeniu do Stanów Zjednoczonych. Możliwość oddziaływania na ich poglądy w duchu korzystnym dla polskiego punktu widzenia jest również bardzo

Pamięci poległych

Prasa włoska podaje, iż naród włoski pragnie ufundować monumentalny marmurowy pomnik ku czci poległych wszystkich narodowości walczących na ziemi włoskiej w czasie drugiej wojny światowej.

Projektuje się, by pomnik stanął na Monte Cairo, pamiętnym wzgórzem z walk 2 Korpusu o klasztor Monte Cassino.

Z Oddziału Szwecja

Koło w Norrköpingu zakupiło w październiku ub. r. 32 książki za sumę 200 kr. Koło w Hälsingborgu zakupiło w listopadzie ub. r. kilkanaście książek na sumę 100 koron.

W październiku ub. r. w prasie komunistycznej w Sztokholmie i Göteborgu ukazały się artykuły usiłujące zdyskredytować SPK w opi-

wdzięcznym zadaniem a biblioteczek angielskie mogą w tym względzie oddać pewne usługi.

Badanie cudzoziemców i przynależność do SPK

Podawaliśmy niedawno, że władze brytyjskie rozpoczęły badania cudzoziemców przybyłych do Wielkiej Brytanii w czasie lub po zakończeniu działań wojennych, obejmujące m. in. wszystkich Polaków, którzy wylądowali w Brytanii w zwartych oddziałach wojskowych lub grupach cywilnych nie przechodząc przez biura Urzędu Imigracyjnego w portach i na lotniskach. Badania te są jednym ze środków zaradczych przeciw infiltracji i rozszerzaniu się akcji wyrotowej zdążającej do zniszczenia wolności narodów i człowieka.

Ostatnio badania objęły Londyn. Jak się dowiadujemy, przynależność do SPK jest dobrze widziana przez urzędników przeprowadzających badania.

Koło w Waterschei na szkołę polską

Staraniem Koła SPK w Waterschei (Belgia) zostały wyświetlone film polski produkcji przedwojennej pt. „Zamach na policmajstra“ oraz dwa dodatki „Dzieci“ i „Monte Cassino“. Dochód przeznaczony na szkołę polską w Waterschei.

Interwencja w Watykanie w sprawie odszkodowań kacetowskich

Ambasador R.P. przy Stolicy Apostolskiej dr Papee przedstawił w Sekretariacie Stanu memoriał w sprawie wykonania ustawy niemieckiej o odszkodowaniu dla polskich b. więźniów politycznych w Niemczech i oczekuje interwencji Watykanu w sprawie słuźnych polskich postulatów.

Jednocześnie skierowany został memoriał do delegata Stolicy Apostolskiej przy IRO w Genewie.

Związek b. więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych w Australii interweniował u rządu australijskiego przeciwko dyskryminacji b. więźniów politycznych — obcokrajowców przy odszkodowaniach w Niemczech. Szereg organizacji australijskich domaga się od rządu zerwania rokowań o emigrację obywateli niemieckich do Australii i bojkotu towarów niemieckich, dopóki nie zostanie zmienione stanowisko niemieckie w sprawie odszkodowań dla obcokrajowców.

Z ramienia Refugee Defence Committee w Anglii podjęta była interwencja w sprawach uchodźców i kacetowców u rządu niemieckiego w Bonn.

Zgon gen. Rakowskiego

28 grudnia ub. r. zmarł w Buenos Aires gen. Bronisław Rakowski, b. dowódca 2 Warszawskiej Dywizji Panczernej wchodzącej w skład 2 Korpusu.

Sp. gen. Rakowski pochowany został na cmentarzu katolickim pod Buenos Aires. W pogrzebie wzięło udział wielu dawnych towarzyszy broni.

13 bm. zostało odprawione w Londynie w Brompton Oratory przy ołtarzu Matki B.ś.iej Kozłowskiej nabożeństwo żałobne za spókoj duszy Zmarłego.

Komunikat Informacyjny w Holandii

Delegatura SPK w Holandii rozpoczęła w bieżącym miesiącu wydawanie biuletynu organizacyjnego - Komunikatu Informacyjnego.

W słowie wstępnym od Redakcji czytamy: „Komunikaty Informacyjne polskich kombatantów mają za zadanie zapoznać kombatantów w Holandii z działalnością SPK w innych krajach, jak również informować ogół o działalności naszych kolegów w Holandii“.

Numer pierwszy zawiera artykuł ideowy, wiadomości organizacyjne, bogatą kronikę O.dzi.ów, materiały kulturalno-oświatowe oraz notatkę zalecającą prenumeratę „Polski Walczącej“.

LEGITYMACJA SPK
AMBICJĄ KAŻDEGO
B. ŻOŁNIERZA

WSPOMNIENIE PO TRZECH LATACH POBYTU

Polacy w Bristolu

Mam pisać o Bristolu, w którym mieszkałem ponad trzy lata. Nie wiem, czy poddałem zadaniu, bo przecież przeważnie najmniej wie o swoim mieście ten, kto się w nim urodził lub dłużej czas mieszkał. Ale spróbuję.

W Bristolu mieszka ponad pół miliona Brytyjczyków i około 1.200 Polaków. Dokładnej liczby Polaków nie można ustalić, bo to większa tajemnica niż np. bomba atomowa, a żaden z angielskich urzędników nie ujawni ci tego.

Miasto bardzo spokojne, a mieszkańcy mili i Polakom życzliwi. Na uniwersytecie bristolskim począwszy od r. 1941 stale studiowało i studiuje kilku lub kilkunastu polskich studentów (obecnie 12). Port bristolski znany jest z tego, że przechodził przez niego przeważnie cały import tytoniu. Tu się też ześrodkowują największe i najlepiej urządzone fabryki papierosów (wspaniałe „Woodbine“). Niestety Polaków nie przyjmują tam do pracy. Z pamiętek polskich Bristol posiada wmurowaną w

jednym z domów w pobliżu centrum miasta tablicę z popiersiem Kościuszki z datą jego drugiego przejazdu do Stanów Zjednoczonych.

Osobliwością budowy i techniki jest jedyny w swoim rodzaju w Anglii wiszący most.

Na polską emigrację w Bristolu składają się:

Grupa Polaków przybyła do Anglii w r. 1940, którzy przeważnie zatrudnieni są w B. O. A. C. Jest to niewątpliwie „polska arystokracja“ bristolska, dobrze zarabiająca i mająca już dzisiaj pewne oszczędności.

Pozostali to b. żołnierze 1 i 2 Korpusu oraz kilku DP-sów.

Większość pracuje na tzw. „wolnym powietrzu“, to jest przy budowie. Zarobek wynosi przeciętnie około £ 6. W fabrykach i warsztatach pracują specjaliści i ich tygodniowy dochód niejednokrotnie przekracza sumę nawet 9 funtów.

Polonia bristolska jest o tyle w dobrych warunkach, że wszyscy mieszkają prywatnie. Ostatni hostel zlikwidowano w r. 1949. Mieszkania są raczej tanie i dobrze urządzone, pokój nie przekracza funta tygodniowo, a z pełnym utrzymaniem kosztuje mniej więcej 2 funty.

Wielu Polaków posiada zaoszczędzony kapitał, kilka dobrze zrobionych garniturów, aparaty radiowe, rowery, motocykle itp. Ta grupa ludzi bierze też czynny udział w polskim życiu społecznym. Nie opuszcza koncertów, odczytów czy przedstawień teatralnych organizowanych przez miejscowe Koło SPK Nr 342a. Jest jednak i pewna liczba takich, którzy wolą wystawać na ulicy w centrum miasta w oczekiwaniu... „przygody“.

Organizacji polskich jest sporo. Wyliczyć je według ilości członków. Koło SPK Nr 342a „Bristol“, siedziba Zarządu SPK Okręg „Południe“, Komitet Kościelny, Koło Samopomocy Lotniczej, Związek Rzemieślników i Robotników Polskich, Koło b. 5 Wil. PAL'u i Anglo-Polish Society.

Po sprzedaży Domu Kombatanta, brak polskiego lokalu daje się szczególnie odczuwać. Nie ma lokalu na bibliotekę, brak stałej salki odczytowej i rozrywkowej. Wpływa to ujemnie na spójność organizacyjną.

Powołany przez Okręg „Południe“ i Koło Nr 342a komitet celem kupna i uruchomienia Domu Polskiego ma duże trudności do pokonania. Należy życzyć komitetowi pokonania tych trudności i stworzenia tej tak bardzo pożytecznej i koniecznej placówki, która na pewno wzmocze nasze życie społeczne.

A. Janicki

Audycje Radia Rzym

Radio Rzym — „Głos Polski“ nadaje codziennie od godz. 17 — 17.30 wg czasu Greenwich, na fali krótkiej m 25.4 — 19.8.

Program zawiera wiadomości z Włoch, ze świata, komentarze, pogadanki polityczne, społeczne i kulturalne, audycje okolicznościowe, wiadomości z życia emigracji polskiej, przeglądy prasy, audycje muzyczne, słuchowiska i inne.

Prócz wiadomości z Włoch i ze świata „Głos Polski“ nadaje:

w poniedziałki — komentarz polityczny i przegląd prasy polskiej na obczyźnie, we wtorki — komentarz i audycje „Problemy świata“, w środy — wiadomości z życia emigracji polskiej, w czwartki — komentarz i pogadanki społeczno-kulturalne, w piątki — wiadomości z działalności planu Marshalla we Włoszech oraz specjalną audycję dla młodzieży, w soboty — komentarz i pogadankę aktualną, w niedziele — koncert życzeń, ewentualnie pogadankę.

Wszelkiego rodzaju wiadomości z życia Polaków za granicami kraju, wszelkie uwagi i życzenia dotyczące odbioru, ewentualnych zmian itd. można nadsyłać na adres: Radio Roma — „Głos Polski“, via Vittorio Veneto 56, Roma, Italia.

Audycje „Głosu Polskiego“ mają być w niedługim czasie powiększone.

O sprawach teatru w kraju

W sali Domu Kombatanta odbył się staraniem Zarządu Okręgu Londyńskiego i Koła Nr 11 odczyt kol. Jerzego Niemojowskiego pt. „Teatr i twórczość dramatyczna w kraju, 1940 — 1949“.

Odczyt ten był próbą oświetlenia zagadnienia widowiska i jego twórców na tle dokonywających się w Polsce politycznych i społecznych przemian. Próba ta, oparta o wszechstronne studium kulturalne i gruntowne badania statystyczne odbiegała od dotychczasowych ujęć — przypominała normalny polski przedwojenny wykład uniwersytecki, nie tracąc przy tym wiele na dostępności dla przeciętnego słuchacza.

Wadą odczytu był nadmiar materiału. By utrzymać się w ramach półtoragodzinnego wykładu, prelegent musiał wielokrotnie skraćć ważne partie odczytu, niektóre kwestie traktować raczej pobieżnie, o niektórych zaletach wspomnieć. Po wymienieniu źródeł (prasa teatralna i literacka), zobrazował żywiołowy rozrost teatru polskiego po wojnie i jego przyczyny społeczne i gospodarcze, podał ilość, podzielił na typy i przedstawił rozmieszczenie geograficzne teatrów w Polsce; następnie, w oparciu o statystykę premier, podał, jak układał się stosunek przedstawień polskich i obcych sztuk teatralnych w okresie 1944 — 1949, jakich autorów i jakie sztuki grano, jak zmienił się repertuar ogółu teatrów z roku na rok.

Porównawszy główne typy teatru zachodnio-europejskiego z bolszewickim, przedstawił postulaty reformy komunistycznego w Polsce wobec teatru, w szczególności projekt ludowego teatru eksperymentalnego (Schiller), i określił, do jakiego stopnia

Teatry amatorskie

Kierownikom teatrów amatorskich dużą pomoc może oddać mała, bo 89 stron małego formatu licząca, książeczka E. Lewisa „The Producer and the Players“ (Londyn, George Allen, 1933), omawiająca w bardzo przystępny sposób wszystkie elementy gry aktorskiej na scenie i techniki teatralnej.

Godną również polecenia jest inna książeczka, napisana przez B. Burnhama „Actors — let us talk shop“ (Londyn, George Allen, 1945).

Obydwie książeczki są w bibliotekach publicznych. Kilka godzin poświęconych na ich przeczytanie opłaca się kierownikom teatrów z nawiązką.

Świetlice w Sheffieldzie i Cheltenham

Koło Nr 439 wynajęło wspólnie z kołem ZRRP lokal w klubie skautów brytyjskich przy 23, Spooner Rd., Sheffield 10. Lokal składa się z pokoju na kancelarię Koła do wyłącznej dyspozycji, oraz dość dużej sali przeznaczonej na świetlicę i jadalni wraz z kuchnią użytkowanymi w soboty i niedziele.

Koło Nr 340 uruchomiło w budynku British Legion przy 118, Bath Rd., Cheltenham, świetlicę otwartą trzy razy w tygodniu — w czwartki, piątki i niedziele w godz. 18 — 22.

Wigilie

W dniu 24 grudnia odbyła się w Domu Kombatanta w Chorley, urządzona przez Koło Nr 251, wieczorna wigilijna, w której wzięło udział 58 osób. Większość wydatków pokryło miejscowe Towarzystwo Anglo-Polskie. Wśród zaproszonych gości byli obecni m. in. J. A. Kevill, prezes Twa Anglo-Polskiego, D. Kevill, skarbnik Twa i szef miejscowej policji Gierson.

Staraniem Zarządu Koła Nr 483 w hostelu Middleton, Leeds, odbył się w dniu wigilijnym wspólny opłatek połączony z tradycyjną choinką.

CZY REGULARNIE
PŁACISZ SKŁADKI?

Z dni chwwały oręża polskiego

Zdjęcie z lewej: Kapliczka Najświętszej Marii Panny, wybudowana przez żołnierzy polskich w Tobruku z rumowisk obok stojącego kościoła, zburzonego przez barbarzyńskiego wroga. Zdjęcie w środku: Zdobycz Brygady Karpackiej w bitwie pod Gazalą. Zdjęcie z prawej: Flaga polska na zdobytym wzgórzu Medaur w Tobruku.